

Věc C-516/19

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora**

Datum doručení:

9. července 2019

Předkládající soud:

Verwaltungsgericht Berlin (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

17. června 2019

Žalobkyně:

NMI Technologietransfer GmbH

Žalovaná:

EuroNorm GmbH

Předmět původního řízení

Slučitelnost podpory s vnitřním trhem; definice malého a středního podniku; podnik, který je ovládán veřejnými subjekty

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžných otázkách

Výklad unijního práva, článek 267 SFEU, zejména

výklad nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. 2014, L 187, s. 1) (dále jen „nařízení č. 651/2014“)

Předběžné otázky

1. Je možné společnost s ručením omezeným, která vykonává ekonomickou činnost, podle čl. 3 odst. 4 přílohy I nařízení č. 651/2014 nepovažovat za malý a

střední podnik (dále jen „MSP“) již proto, že 90 % jejího základního kapitálu patří nadaci založené podle občanského práva, v jejímž kuratoriu, které není oprávněno řídit její činnost, jsou mezi sedmnácti členy dva zástupci ministerstev, jeden primátor města, jeden rektor univerzity, tři profesori této univerzity, jeden rektor další vysoké školy a jeden výkonný ředitel obchodní a průmyslové komory?

2. Jsou státní univerzity a vysoké školy, jakož i německé obchodní a průmyslové komory veřejnými subjekty ve smyslu čl. 3 odst. 4 přílohy I nařízení č. 651/2014?

3. Jsou osoby, které v kuratoriu nadace působí bezplatně, veřejnými subjekty ve smyslu čl. 3 odst. 4 přílohy I nařízení č. 651/2014 pouze proto, že své hlavní zaměstnání vykonávají ve veřejném subjektu?

4. Vyžaduje ovládání veřejnými subjekty ve smyslu čl. 3 odst. 4 přílohy I nařízení č. 651/2014, aby orgány daných veřejných subjektů mohly členům kuratoria, kteří tuto funkci vykonávají bezplatně, na základě určitého právního vztahu udílet pokyny, aby hlasovali určitým způsobem?

5. Vyžaduje nepřímé ovládání hlasovacích práv ze strany veřejných subjektů, aby bylo prokázáno, že veřejné subjekty na členy kuratoria působí tak, aby tito členové vykonávali hlasovací práva způsobem stanoveným danými veřejnými subjekty?

6. Jedná se o nepřímé ovládání hlasovacích práv ze strany veřejných subjektů již tehdy, pokud existuje možnost, že členové kuratoria, kteří tuto funkci vykonávají bezplatně, při svém působení v kuratoriu zohledňují zájmy veřejných organizací, ze kterých pocházejí?

7. Předpokládá výraz „ovládáno společně“ ve smyslu článku 3 odst. 4 přílohy I nařízení č. 651/2014, že lze konstatovat společné utváření vůle veřejných subjektů ohledně hlasovacích práv?

8. Je z hlediska výrazu „ovládáno“ ve smyslu článku 3 odst. 4 přílohy I nařízení č. 651/2014 relevantní skutečné uplatňování statutu ze strany nadace, nebo možný výklad znění statutu?

Uváděná ustanovení unijního práva

Nařízení č. 651/2014, zejména

čl. 3 odst. 4 přílohy I nařízení č. 651/2014 (dále jen „sporné ustanovení“)

Uváděné vnitrostátní předpisy a smluvní ustanovení

Gesetz zur vorläufigen Regelung des Rechts der Industrie- und Handelskammern (zákon, kterým se prozatímně upravuje právo obchodních a průmyslových komor) ve znění ze dne 29. března 2017 (dále jen „IHKG“)

Směrnice „Zentrales Innovationsprogramm Mittelstand (ZIM)“ („Ústřední program inovací pro střední třídu (ÚPIS)“, vydaná Bundesministerium für Wirtschaft und Energie (spolkové ministerstvo pro hospodářství a energii, Německo) (dále jen „směrnice ÚPIS“), která nemá normativní povahu

Statut nadace NMI Naturwissenschaftliches und Medizinisches Institut an der Universität Tübingen (NMI přírodovědný a lékařský ústav při univerzitě v Tübingenu) ve znění schváleném Regierungspräsidium Tübingen (regionální rada v Tübingenu, Německo) dne 11. srpna 2015 (dále jen „statut“)

Smlouva o spolupráci mezi ústavem NMI a státní univerzitou v Tübingenu, která byla obnovena v roce 2009 (dále jen „smlouva o spolupráci“)

Skutkový stav a průběh řízení

- 1 Účastnice řízení vedou spor o podporu projektu žalobkyně v oblasti výzkumu a vývoje podle směrnice ÚPIS.
- 2 Žalovaná je společnost s ručením omezeným, které byla propůjčena pravomoc plnit veřejnoprávní správní úkoly, mj. v oblasti financování.
- 3 Základní kapitál žalobkyně činí 27 800 eur. Podíl výzkumného ústavu „NMI Naturwissenschaftliches und Medizinisches Institut an der Universität Tübingen“ (dále jen „ústav NMI“) na něm činí 25 000 eur. Zbývající podíl na základním kapitálu patří jedné finanční holdingové společnosti.
- 4 Ústav NMI je nadace založená podle občanského práva, která má právní osobnost. Účel této obecně prospěšné nadace spočívá v podpoře vědy a výzkumu. Záměrem založení žalobkyně mj. bylo uvádění výsledků výzkumu, dosažených v tomto ústavu, do praxe, a to s finančním ziskem. Nadační kapitál byl vytvořen třinácti podniky a z malé části městem Reutlingen. Ve statutu není upraven výkon práv společníka, která ústavu NMI náležejí ve vztahu k žalobkyni.
- 5 Až do dubna 2018 byl jednatel žalobkyně zároveň předsedou správní rady a ředitelem ústavu NMI. Žalobkyně a ústav NMI mají své sídlo v téže budově v Reutlingenu.
- 6 Ústav NMI má podle svého statutu dva orgány, a to kuratorium a správní radu. Správní rada řídí činnost nadace a obstarává všechny její záležitosti. U řady operací správní rada potřebuje předchozí souhlas kuratoria, např. při nakládání s pozemky a přijímání úvěrů.

- 7 Úkolem kuratoria je stanovit v mezích účelu nadace zásady práce nadace a dohlížet na jejich dodržování. Podle statutu má mj. následující pravomoci: rozhodování o výzkumném a finančním plánu nadace, jmenování a odvolávání správní rady a změny statutu. Rozhoduje prostou většinou, v případě změn statutu dvouřetinovou většinou.
- 8 Činnost členů kuratoria je neplacená. V souladu se statutem má kuratorium v současnosti celkem sedmáct členů. K přesnému personálnímu obsazení viz první předběžnou otázku. Většina členů pochází z veřejných subjektů ve smyslu sporného ustanovení.
- 9 K členům kuratoria patří mj. výkonný ředitel obchodní a průmyslové komory města Reutlingen. Podle IHKG obchodní a průmyslové komory, které jsou veřejnoprávními subjekty, hájí zájmy živnostníků ve svém obvodu a podporují zájmy průmyslové ekonomiky.
- 10 Ústav NMI dále na základě vzájemné smlouvy o spolupráci spolupracuje se státní univerzitou v Tübingenu. Tato smlouva mj. stanoví následující:
 - spolupráci jako rovnocenní partneři a rovnocennost vzájemně poskytnutých plnění
 - plánování a provádění výzkumných projektů
 - spolupráci v oblasti pracovních a kvalifikačních příležitostí
 - zařazování řádných profesorů do zařízení nadace[.]Smlouva o spolupráci obsahuje rovněž ustanovení o rozdělení výnosů, pramenících z komerčního využívání společných vynálezů, mezi univerzitu v Tübingenu a ústav NMI.
- 11 V červenci 2016 žalobkyně u žalované podala žádost o financování svých výzkumných projektů. Žalovaná sice dané výzkumné projekty považovala za hodné podpory, žádost ale v únoru 2017 zamítla. Zamítnutí odůvodnila tím, že žalobkyni nelze považovat za MSP, jelikož je ovládána veřejným subjektem.
- 12 Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala opravný prostředek, který žalovaná v červnu 2017 zamítla. Svou žalobou se žalobkyně i nadále domáhá, aby jí bylo vyhověno.

Odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžných otázkách

- 13 Výsledek sporu závisí na rozhodnutí Soudního dvora o výkladu Smluv.
- 14 Pro řešení sporu je rozhodující otázka, zda žalovaná byla na základě sporného ustanovení oprávněna odmítnout klasifikaci žalobkyně jako MSP a zamítnout podporu.

- 15 Podle směrnice ÚPIS mohou v Německu podat žádost MSP, které provozují obchodní činnost. Ohledně definice MSP směrnice odkazuje na nařízení č. 651/2014 a sporné ustanovení.
- 16 Podle sporného ustanovení nemůže být podnik považován za malý nebo střední podnik, jestliže je 25 % nebo více procent základního kapitálu nebo hlasovacích práv přímo nebo nepřímo ovládáno, společně či jednotlivě, jedním či více z veřejných subjektů.
- 17 Ve prospěch toho, že žalobkyně je ovládána veřejnými subjekty a nelze ji tedy klasifikovat jako MSP, žalovaná uvádí následující argumenty:
- Ústav NMI a žalobkyně jsou propojené podniky ve smyslu čl. 3 odst. 3 písm. a) [přílohy I] nařízení č. 651/2014.
 - Je pravda, že ústav NMI nad žalobkyní nevykonává přímou kontrolu.
 - Prostřednictvím kuratoria, které je z větší části tvořeno zástupci veřejných subjektů, však veřejné subjekty nad žalobkyní vykonávají nepřímou kontrolu.
 - Vzhledem k úkolům, které mu jsou celkově přiznány statutem nadace, kuratorium nadaci řídí.
 - Oblast působení žalobkyně se nachází v mezích účelu nadace, takže lze vycházet z dostatečného vlivu veřejných subjektů na žalobkyni.
- 18 Ve prospěch toho, že žalobkyně není ovládána veřejnými subjekty a je tedy nutno klasifikovat ji jako MSP, žalobkyně uvádí následující argumenty:
- Nadace se řídí výlučně objektivním účelem nadace. Nad tento rámec není utvářena žádná vůle.
 - Kuratorium neovlivňuje vůli nadace, tj. ostatních orgánů nadace, a nemá vliv na to, jak nadace rozhoduje na valné hromadě žalobkyně.
 - Kuratorium lze přirovnat k odbornému poradnímu sboru, který nemůže ovlivňovat rozhodnutí, která se týkají žalobkyně.
 - Obecně má dalekosáhlé pravomoci správní rada nadace.
 - Kuratorium ústavu NMI nemůže správní radě udělovat žádné pokyny. Výše uvedené se týká i otázky, jak správní rada vykonává práva společníka, která ústavu NMI náležejí ve vztahu k žalobkyni.